

Nr 72.

Ankom till riksdagens kansli den 8 maj 1935 kl. 6 e. m.

Utlåtande i anledning av väckta motioner om åtgärder till främjande av det svenska fisket.

Jordbruksutskottet har till behandling i ett sammanhang förehaft följande inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade motioner, nämligen:

1) I: 112 av herr *Sanne* och II: 244 av herr *Hansson* i Hönö *m. fl.*, likalydande, vari hemstälts, att riksdagen ville besluta att hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag till åtgärder i syfte att säkerställa svenska fiskares fångster av islandssill;

2) I: 109 av herr *Gustavson, John, m. fl.*, och II: 233 av herr *Heiding m. fl.*, likalydande, vari hemstälts, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning angående fiskimportens verkningsmedel avseende på vårt lands fiskares avsättningsmöjligheter samt att Kungl. Maj:t måtte vidtaga åtgärder samt i övrigt för riksdagen framlägga de förslag, vartill denna utredning kan giva anledning;

3) I: 114 av herr *Sanne* och II: 218 av herr *Hansson* i Hönö *m. fl.*, likalydande, vari hemstälts, att riksdagen ville besluta, *dels* att Kungl. Maj:t bemyndigas åsätta icke tullbelagd torkad fisk en importavgift av 10 öre per kilogram, *dels* att genom dylik importavgift inflytande medel tillföras en särskild fond, förslagsvis benämnd Fiskets stöd- och prisregleringsfond, vars medel skulle användas till prisreglerande åtgärder på fiskets område;

4) II: 382 av herr *Karlsson* i Munkedal *m. fl.*, vari hemstälts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om skyndsamt utredning på vad sätt och i vilken utsträckning ekonomiskt stöd framdeles må beredas det svenska västkustfisket i syfte att skapa större trygghet för fiskarena, samt huru detta fiske på ett mera effektivt och planmässigt sätt bör inordnas i det svenska folkhushållet och att denna utredning må till undersökning upptaga de detaljfrågor, som i motionen berörts jämte andra spörsmål som sammanhänga med de olika fiskernas inbördes förhållande och hela västkustfiskets rationella utnyttjande för länets och landets försörjning; samt

5) I: 111 av herr *Nilsson, Theodor, m. fl.*, och II: 236 av herr *Osberg m. fl.*, likalydande, vari hemstälts, att riksdagen måtte till fraktlindring av svenskfångad färsk fisk (inkl. sill), som fraktas å svenska järnvägarna,

bevilja ett förslagsanslag av 650,000 kronor att utgå enligt de närmare bestämmelser, som Kungl. Maj:t kan finna lämpligt meddela.

Beträffande de skäl, som åberopats till stöd för motionerna, hänvisas till dessa.

Utskottet har i vederbörlig ordning införskaffat yttranden över samtliga motioner av 1933 års fiskeriutredning samt över motionen II: 382 därjämte av lantbruksstyrelsen och länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, sistnämnda myndighet efter hörande av handelskammaren i Göteborg ävensom Göteborgs och Bohus läns havsfiskeförening.

Vad först angår *motionerna I: 112 och II: 244*, vilka avse åtgärder i syfte att säkerställa svenska fiskares fångster av islandssill, har 1933 års fiskeriutredning i sitt yttrande anfört i huvudsak följande:

Till belysande av frågan finge lämnas en kort redogörelse för sillfisket vid Island.

Detta idkades numera huvudsakligen med drivgarn och snörpvad utanför öns nordkust dels av islänningarna själva, dels av utländska fiskare, som dock måste bedriva fisket uteslutande utanför territorialgränsen. Fisket vid nordkusten började i senare delen av juli och påginge in i september, således under inemot två månader. Praktiskt taget hela fångsten saltades eller kryddades eller levererades till silloljefabriker. Endast en helt obetydlig del konsumerades i färskt tillstånd. Ett flertal saltningsstationer hade upprättats i land. Ursprungligen hade även utlänningarna haft dylika stationer, men när Island genom lagbestämmelser börjat förbjuda sådana och förhindra utländska fiskare att sälja sillen i land och begagna isländskt sjöterritorium till stöd för fisket, hade dessa så småningom inrättat sig för sillens beredning ombord på fångstfartygen eller särskilda lastfartyg.

Bortsett från en enstaka expedition för fiske med landvad år 1895 hade det svenska deltagandet i sillfisket vid Island börjat år 1906, då av några firmor utrustats tvenne expeditioner för fiske med både drivgarn och snörpvad. Både fiskefartyg och lastfartyg för fångstens hemfraktande hade medförts. Sillen hade saltats i land. Den sammanlagda fångsten hade uppgått till något över 9,000 tunnor. Denna expedition hade ett statsanslag å 20,000 kronor. Liknande expeditioner hade sedan varje år företagits till världskrigets utbrott. Fisket hade sedan återupptagits år 1921, då ett antal fiskare med statsbidrag å 100,000 kronor utrustat en expedition bestående av fyra fiskebåtar och ett moderfartyg. Fisket hade bedrivits med snörpvadar enligt det bohuslänska fiskesättet. Expeditionen hade lämnat värdefulla erfarenheter för fiskets bedrivande enligt den bohuslänska metoden, men på grund av särskilda omständigheter hade det ekonomiska resultatet blivit mindre gott. Med avbrott under ett par år hade sedan svenskt sillfiske bedrivits vid Island huvudsakligen av bohuslänska kuttrar med drivgarn. Dessa båtar hade med enstaka undantag haft kontrakt med svenska firmor angående fångstens avyttning. Under år 1934 hade dessutom tvenne expeditioner idkat sillfiske därstädes med snörpvad. Dessa senare expeditioner hade omfattat tillsammans 18 vadlag förutom fartyg och personal för sillens beredning. Den ena expeditionen hade varit utrustad av fiskare, den andra av importörer. Efter framställning av fiskeriutredningen hade vardera expedi-

tionen erhållit ett statslån å 125,000 kronor på mycket fördelaktiga villkor. Anskaffande av utrustning för deltagande i sillfiske vid Island hade från statens sida från och med år 1931 underlättats därigenom, att räntefritt lån till belopp motsvarande högst 40 procent av kostnaden kunnat erhållas och ej behövt återbetalas, därest låntagaren under tre på varandra följande år bedrivit dylikt fiske.

Sillfisket vid Island hade understötts även i annat avseende. Då fiskeritredningen våren 1933 påbörjat sitt utredningsarbete, hade till övervägande upptagits olika möjligheter att stödja det svenska sillfisket vid Island. Efter överläggningar med såväl fiskare, som importörer och konservfabrikanter, hade utredningen funnit, att stöd åt detta fiske under dåvarande förhållanden lämpligen skulle kunna lämnas i form av ett tillfälligt premieringssystem. Genom en premie av förslagsvis 2 kronor per tunna skulle fiskarna få ett så betydande tillskott till marknadspriset å sillen, att de därigenom skulle uppmuntras att delta i fisket. På framställning av fiskeritredningen hade Kungl. Maj:t ställt ett belopp av högst 50,000 kronor till förfogande att i huvudsaklig överensstämmelse med av utredningen närmare föreslagna grunder användas till utbetalning av dylika premier. I premier hade för år 1933 utbetalats sammanlagt 22,480 kronor 89 öre. Fiskeritredningen hade framlagt förslag om utbetalning av premier även för deltagande i fisket under 1934 men efter andra grunder, beroende på att fisket skulle komma att drivas även med snörpivad och samma system ej lämpade sig för drivgarns- och snörpivadsfiske. Utredningen hade funnit skäl föreligga även för en sådan ändring i premieringssystemet, att premierna skulle utgå efter en glidande skala sålunda, att båtar, som erhållit mindre fångst, i viss kompensation härför skulle få högre premie. För garnbåtar hade utredningen sålunda föreslagit en premie av för upptill 300 tunnor 3 kronor per tunna, för därpå följande 100 tunnor 2 kronor per tunna och för varje följande tunna 1 krona samt för vadbåtar för upptill 1,000 tunnor 3 kronor per tunna, för därpå följande 1,000 tunnor 2 kronor per tunna och för varje följande tunna 1 krona. För premiering enligt dessa grunder hade Kungl. Maj:t för år 1934 anvisat ett belopp av 150,000 kronor. På grund av ogynnsamma väderleksförhållanden med mera hade fångsterna emellertid ej blivit så stora som beräknats, varför av det anslagna beloppet endast 76,713 kronor 44 öre tagits i anspråk för utbetalning av premier. Fiskeritredningen hade i skrivelse till chefen för jordbruksdepartementet den 21 februari 1935 hemställt, att även för år 1935 ett belopp av 150,000 kronor måtte anvisas till utbetalning av premier enligt liknande grunder, som gällde för år 1934.

I samband med att åtgärder vidtagits för att upparbeta ett svenskt sillfiske vid Island hade fiskeritredningen funnit sig böra uppmärksamma de klagomål, som vid upprepade tillfällen försports från importörer av saltad och kryddad islandssill över att för tidigt fångad islandssill komme i marknaden. Under senare år hade fisket börjat allt tidigare, men, då den tidigt fångade sillen lämnade en mindre god och mindre hållbar vara, hade fara härigenom uppstått för att marknaden skulle komma att lida avbräck genom bristande kvalitet hos varan. Fiskeritredningen hade haft under övervägande möjligheten av att söka förebygga detta genom införande av kontroll över kvaliteten av den islandssill, som tillfördes landet, och härvid funnit sig på grund av med en mera ingående kontroll förenade stora praktiska svårigheter endast böra förorda en

kontroll i den formen, att saltad, kryddad eller annorlunda beredd islandssill ej finge till riket införas under tiden 1 juli—5 augusti. Genom ett sådant förbud skulle i stort sett och utan att någon större apparat behövde vidtagas tidigt fångad islandssill kunna utestängas från den svenska marknaden. På framställning av fiskeriutredningen hade ett dylikt förbud utfärdats för år 1934 och utredningen hade i skrivelse den 20 februari 1935 hemställt om ett liknande förbud för innevarande år.

Vad anginge deltagande i sillfiske vid Island under innevarande år beräknades enligt vad utredningen inhämtat 19 å 20 båtar komma att idka fiske med drivgarn. Vad beträffade utrustande av expeditioner för fiske med snörpvad hade en av förra årets expeditioner redan vidtagit åtgärder för att i år fortsätta fisket, och ansökan om lån till en expedition föreläge från ett nytt företag.

Under den tid av nära 30 år, som Sverige med vissa avbrott deltagit i sillfisket vid Island, hade erfarenheten lärt, att svenska fiskare uppenbarligen haft mycket svårt att med verklig framgång kunna bedriva detta fiske. För de svenska fiskarne vore det givetvis förenat med vissa risker att giva sig ut på sillfisket vid Island. De vore nödsakade att skaffa sig en särskild för detta fiske avsedd ganska dyrbar utrustning, som endast kunde användas 6 å 8 veckor om året. De osäkra väderleksförhållandena, vilka ofta försvårade eller omöjliggjorde fiskets bedrivande och sillens behandling, som måste ske ombord utanför territorialgränsen, samt de starka växlingarna i priserna på islandssillen vore ock ägnade att göra riskerna större. Men såsom av det anförda torde framgå, hade också från statsmakternas sida vidtagits omfattande åtgärder för att för fiskarna underlätta igångsättande av detta fiske och i görligaste mån minska riskerna. I motionerna framhöles, att uppmärksamhet torde böra ägnas detta fiske framför allt under synpunkten, huruvida det ej skulle vara lämpligt att en del fiskare i stället för att söka sitt uppehälle av andra fisken, som för närvarande lede av allvarliga avsättningssvårigheter, överginge till sillfiske vid Island. Det torde vara uppenbart, att när Kungl. Maj:t under de senare åren vidtagit ovan angivna åtgärder, detta skett just med ledning av denna synpunkt.

När motionärerna vidare framhölle svårigheten för fiskare att erhålla kontrakterad, säkrad avsättning för sina fångster, vore det givetvis riktigt, att en sådan svårighet föreläge liksom vid alla affärsuppgörelser. Men det borde även framhållas, att vederbörande myndigheter samt fiskeriutredningen icke utan framgång medverkat till åstadkommande av dylika kontrakt. Det finge dock anmärkas, att det kunde hända, att det på grund av svårigheten att beräkna de blivande priserna på islandssillen för fiskare ställde sig fördelaktigare att icke hava förhandskontrakt om försäljning av fångsten till ett visst pris. Detta hade inträffat år 1934.

När fiskeriutredningen föreslagit Kungl. Maj:t att vidtaga förra årets kraftiga stödåtgärder för islandsfisket, hade även den tankegången spelat in, att man borde giva svenska fiskare ett verkligen starkt handtag för att om möjligt få utrönt, huruvida det överhuvudtaget funnes förutsättningar för ett svenskt sillfiske vid Island. Det ville synas som om man knappast kunde begära, att statsmakterna hitintills skulle hava sträckt sin medverkan längre än de gjort. Motionärerna hemställde om utredning och förslag till åtgärder i syfte att säkerställa svenska fiskares fångster av islandssill men anvisade knappast någon väg att nå detta syfte.

Det syntes emellertid hava föresvävat motionärerna, att fiskarena alltid borde garanteras att få sina fångster sålda till ett visst pris. Enligt utredningens mening torde detta icke kunna ske utan mycket djupt ingripande åtgärder från statens sida av både handelspolitisk och ekonomisk art. Av flera skäl, som det icke torde vara nödvändigt att här ingå på, och i avvaktan på resultatet av hittills vidtagna stödåtgärder hade utredningen ej ansett sig kunna tillråda vidtagande av dylika åtgärder men ville därmed icke hava förnekat, att det kunde finnas även andra åtgärder än de redan vidtagna, som kunde visa sig ändamålsenliga.

Utredningen, som delade motionärernas mening angående önskvärdheten av att det svenska islandsfisket ej blott måtte vidmakthållas utan även alltjämt utvecklas, ville ej motsätta sig, att frågan om åtgärder för beredande av säkrare avsättning av svenska fiskares fångster av islands-sill ytterligare utreddes, därest erfarenheterna av nu vidtagna eller blivande stödåtgärder eller andra särskilda omständigheter därtill skulle föranleda.

Ledamoten av utredningen herr Frans Hansson har avgivit särskilt yttrande av följande lydelse:

»Hänvisande på den redogörelse som kommittén lämnat angående hittills vidtagna åtgärder nödgas jag dock framhålla att skall detta fiske ej ytterligare sjunka tillbaka måste åtgärder vidtagas att säkerställa avsättningen för dessa fiskares fångster. Sålunda idkade år 1930 11, år 1931 17, år 1932 26, år 1933 19, och år 1934 17, huvudsakligen bohuslänska kutt-rar, sillfiske med drivgarn vid Island. Att andra åtgärder äro oundgäng-ligen nödvändiga framgår utav att på en särskild deputations hemstäl-lan statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet efter tillstyrkande av lantbruksstyrelsen förra året vidtog extra åtgärder för att helt eller delvis säkerställa avsättningen för 6 båtar. Endast 11 av de övriga bå-tarna kunde år 1934 erhålla kontrakterad avsättning genom egna över-enskommelser med konservfabrikerna. På grund härav anser jag så-lunda den i motionen begärda utredningen påkallad och erforderlig, var-för densamma av mig tillstyrkes.»

Vidkommande *motionerna I: 109 och II: 233*, vilka avse utredning i syfte att skydda svenska fiskares avsättningsmöjligheter mot fiskimportens verkningar, har 1933 års fiskeriutredning i sitt yttrande anfört i huvudsak följande:

Angående omfattningen av vår avsättning utrikes syntes på skilda håll råda en missuppfattning, som torde hava sin grund däri, att de betydande kvantiteter färsk fisk, som svenska fiskebåtar avsatte utrikes direkt från fångstplatserna — en avsättning som vore av synnerligen stor betydelse för de bohuslänska fiskarena och varpå till exempel deras fiske i Nord-sjön och Skagerack i väsentlig mån vore baserat — ej redovisades i vår utförselstatistik. I följande tabell lämnades en översikt över Sveriges in-försel och avsättning utrikes av färsk fisk under åren 1925—1933:

År	Införsel	Avsättning utrikes		Summa
		Utförsel från Sverige	Avsättning direkt från fångstplatserna	
			Viktsmängd, kg.	
1925	9,947,602	16,955,511	5,521,000	22,476,511
1926	12,148,390	17,527,598	6,603,000	24,130,598
1927	10,599,898	18,415,413	5,949,000	24,364,413
1928	10,484,383	20,134,016	8,565,000	28,699,016
1929	12,721,164	16,762,289	9,186,000	25,948,289
1930	11,318,245	19,168,915	8,392,000	27,560,915
1931	10,573,365	15,398,444	8,740,406	24,138,850
1932	10,823,463	16,196,906	8,273,686	24,470,592
1933	10,657,524	16,006,308	c:a 13,400,000	c:a 29,406,308
			Varde, kr.	
1925	6,021,493	6,845,400	2,804,000	9,649,400
1926	6,226,348	6,378,075	3,466,000	9,844,075
1927	5,984,670	6,314,725	3,364,000	9,678,725
1928	5,849,824	5,911,138	3,519,000	9,430,138
1929	7,127,381	5,996,320	3,423,000	9,419,320
1930	7,505,699	6,197,684	3,494,000	9,691,684
1931	6,831,014	4,544,605	3,059,328	7,603,933
1932	6,246,531	5,372,946	2,915,051	8,287,997
1933	5,863,431	4,889,090	c:a 3,345,000	c:a 8,234,000

Avsättningen på utländska marknader av färsk fisk, fångad av svenska fiskare, vore sålunda väsentligt större än införseln till riket av färsk fisk, fångad av utländska fiskare. Sålunda hade under tidsperioden 1925—1933 avsättningen utrikes vad *viktsmängden* anginge varit omkring två till två och trefjärdedels gånger så stor som införseln. Även *värdet* av den utrikes avsatta färska fisken hade varit betydligt större än värdet av införseln av samma vara. Härvid finge emellertid påpekas, att danska fiskare på vissa platser införde fisk, som ej redovisades i vår införselstatistik, men vore denna import helt säkert icke av den omfattning, att den i nämnvärd grad kunde rubba den förutnämnda proportionen mellan vår införsel och avsättning utrikes av färsk fisk.

Restriktioner ifråga om införsel av färsk fisk till vårt land funnes för vissa fiskslag. Sålunda vore införseln av färsk långa avsedd för beredning till spillånga reglerad på så sätt, att tillstånd till införsel skulle sökas och ej kunde medgivnas för större kvantitet än som motsvarade 40 % av den kvantitet svenskfångad långa, sökanden inköpt för beredning till spillånga. Utmed västkusten finge rödspätta under 27 cm totallängd ej införas till riket, och för viss del av Östersjön funnes jämväl förbud att ilandföra rödspätta och skrubba under vissa minimimått. För gädda gällde, att fisk under 40 cm totallängd ej finge saluhållas eller försälas.

Att i ett så långsträckt land som Sverige med så olikartade fisken i de olika delarna in- och utförseln av färsk fisk kunde gestalta sig helt annorlunda i en landsända mot i en annan, så att i ett område införseln kunde vara betydande, medan inom ett annat område förhållandet vore det rakt motsatta, kunde ej vara ägnat att förvåna. Härtill komme, att konsumenternas önskemål ej sällan gestaltade sig olika i olika trakter. Det syntes fiskeriutredningen därför som hade man vid bedömande av hithö-

rande frågor att se på fiskutbytet i sin helhet för landet och ej låta de lokala frågorna och intressena bliva dominerande. Med hänsyn såväl till den nu antydda gestaltningen av vår in- och utrikeshandel med färsk fisk som till dennas samband med vår utrikeshandel i övrigt funne utredningen, att sådana restriktioner med avseende å införseln av färsk fisk, som motionerna torde avse, måste, ej minst ur synpunkten av tillgodo-seendet av de svenska fiskarens egna intressen att avsätta sina fångster utrikes, giva anledning till betänkligheter i handelspolitiskt hänseende av den beskaffenhet, att utredningen icke ansåge sig kunna tillstyrka vidtagande av åtgärder i dylik riktning.

I fråga om skaldjur finge fiskeritredningen fästa uppmärksamheten på att under de tre senaste åren utförseln av hummer — i fråga om både mängd och värde — varit större än införseln därav:

År	I n f ö r s e l		U t f ö r s e l	
	stycken	värde, kr.	stycken	värde, kr.
1932	177,562	149,745	206,267	154,205
1933	142,496	113,222	200,199	167,285
1934	147,142	124,791	203,899	175,244

Erinras finge ock, att hummer ej finge införas till riket under den tid, då enligt för hela landet gällande bestämmelse hummer ej finge fångas.

En betydande införsel ägde rum av torkade och saltade fiskvaror, framförallt torrfisk, kabeljo (klippfisk) samt salt sill. Varor av likartat slag som de två förstnämnda bereddades även här i landet av fångster vid det bohuslänska storsjöfisket. Under senare år hade omfattande åtgärder från det allmännas sida vidtagits för att främja utvecklingen av detta fiske och därmed även produktionen av dessa varor. Sälunda hade införseln av spillånga belagts med tull av 75 öre per kilogram, och importen av färsk långa avsedd för beredning till spillånga hade reglerats. En offentlig — visserligen frivillig men beträffande spillånga dock allmänt anlitad — kontroll över beredningen av spillånga och kabeljo hade sedan flera år tillbaka varit anordnad. De vid kontrollen godkända varorna försåges med kontrollstämpel, som kunde sägas utgöra ett slags reklamärke för dessa av svenskfångad fisk beredda varor. År 1934 hade dessutom av statsmedel anvisats 5,000 kronor till propaganda för ökad användning av svensk spillånga. Vidare finge nämnas, att utövarna av storsjöfiske år 1934 av statsmedel erhållit pristillägg å viss del av fångsten, varjämte även i annat avseende ekonomiskt understöd från statens sida lämnats detta fiske. Uteslutet torde ej vara, att även under innevarande år åtgärder från statens sida komme att vidtagas till storsjöfiskets stödjande. Fångstresultatet för detta fiske visade för senare år en ökning, såsom framginge av följande uppgifter angående den totala fångstmängden och värdet av densamma:

År				
1931	1,831,115 kg värde	492,085 kronor		
1932	1,945,476 » »	514,557 »		
1933	2,562,698 » »	568,106 »		
1934	c:a 2,740,000 » »	c:a 700,000 »		

Beredningen av spillånga av svenskfångad långa hade ävenledes ökats under senare år:

1928	121,210 kg.	1932	201,207 kg.
1929	132,388 »	1933	259,059 »
1930	145,429 »	1934	329,000 »
1931	175,678 »		

Den saltade och kryddade sill, som infördes i landet, utgjordes till väsentlig del av islandssill. Ett svenskt fiske efter islandssill hade med avbrott för några år bedrivits alltsedan år 1906. Omfattande åtgärder hade från statens sida vidtagits för att stödja detta fiske och därmed främja, att svenska fiskare beredde och tillförde vårt land ifrågavarande varor. För vad i sådant syfte åtgjorts hade fiskeriutredningen närmare redogjort i yttrande över motionerna I: 112 och II: 244.

Det torde för förevarande spørsmål även vara av intresse att erinra om de åtgärder, som från statens sida vidtagits för att på organisatorisk väg söka hjälpa fiskare till en bättre avsättning av fångsterna. Så hade särskilt skett i fråga om avsättningen av strömming, och hade genom beslut vid 1934 års riksdag anvisats medel till lån på förmånliga villkor åt ekonomiska fiskareföreningar för beredning, förvaring och avsättning av fisk (kungörelse den 11 maj 1934).

På grund av vad sålunda anförts funne sig 1933 års fiskeriutredning icke böra förorda bifall till förevarande motioner.

Motionerna I: 114 och II: 218, vilka avse, att å icke tullbelagd torkad fisk skulle upptagas importavgifter att tillföras en fond till prisreglerande åtgärder på fiskets område, har 1933 års fiskeriutredning av de handelspolitiska skäl, som närmare utvecklats i utredningens yttrande över motionerna I: 109 och II: 233, ansett sig ej kunna tillstyrka. Utredningen har erinrat om att på framställning av utredningen ett belopp av 50,000 kronor förra året av Kungl. Maj:t ställts till förfogande för anordnande av försök att reglera priserna å vissa fiskslag vid fiskauktionerna i Göteborgs fiskhamn samt framhållit, att Kungl. Maj:t för ett nytt försök innevarande år ställt 45,000 kronor till förfogande. Det har synts utredningen som vore det lämpligast, att, där det befunes önskvärt och möjligt att anordna prisregleringar, detta skedde på liknande sätt som vid nu nämnda försök och att för sådant ändamål anvisades särskilda medel och ej tillgrepes, såsom i motionerna föreslagits, åtgärder av handelspolitisk innebörd.

Ledamoten av fiskeriutredningen herr Frans Hansson har emellertid yrkat bifall till motionerna I: 114 och II: 218.

Beträffande *motionen II: 382*, vari begäres utredning angående åtgärder till främjande av det svenska västkustfisket, har lantbruksstyrelsen i sitt yttrande anført i huvudsak följande:

Givetvis kunde det finnas en del frågor rörande västkustfisket, som behöfde närmare undersökas, och åtgärder som borde vidtagas till ytterligare stöd för västkustfisket, men då det redan finnes en av Kungl. Maj:t tillsatt kommitté, 1933 års fiskeriutredning, med uppdrag att verkställa utredning och avgiva förslag rörande åtgärder för fiskerinäringens understödjande m. m. och då Kungl. Maj:t så sent som den 15 februari

1935 bemyndigat chefen för handelsdepartementet att tillkalla sakkunniga för utredning rörande frågan, vilka åtgärder som borde och kunde vidtagas för att i möjligaste mån skapa nya utvägar till sysselsättning för den del av befolkningen inom Göteborgs och Bohus län, som eljest torde sakna möjlighet att där vinna sin utkomst, ville det synas vara obehöfligt att nu igångsätta ytterligare en särskild utredning för västkustfisket.

Handelskammaren i Göteborg har funnit den i motionen begärda utredningen vara överflödig, i det att densamma till väsentlig del redan torde kunna anses vara utförd eller föremål för handläggning av personer, som besatte alldeles särskilda förutsättningar inom det åsyftade området.

Styrelsen för Göteborgs och Bohus läns havsfiskeförning har ansett en utredning — liknande den, som företagits i fråga om jordbruket, och omfattande bland annat frågan om fiskavsättningens fördelning över landet, försäljningens organisation och fiskarebefolkningens ekonomiska ställning — vara önskvärd, därest de redan tillsatta utredningskommittéerna ej komme att, eller jämlikt dem meddelat uppdrag ej kunde, till fullständig utredning upptaga berörda frågor.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län har såsom eget utlåtande åberopat vad havsfiskeförningen anfört.

1933 års fiskeriutredning har i sitt yttrande till en början anfört:

Motionärerna framhölle, att trots de betydande anslag till stöd för den hårt betryckta fiskerinäringen, som anvisats av särskilt 1934 års riksdag, läget i många fiskelägen i Bohuslän dock vore sådant, att ytterligare åtgärder vore ofrånkomliga. För fiskerinäringens vidkommande, och särskilt för denna näring vid rikets västkust, märktes nämligen enligt motionärernas mening ännu icke några lättnader i den kris, som under senare år rått i svenskt näringsliv. Även om det senaste året varit ogynnsamt för några fisken i Bohuslän, ville 1933 års fiskeriutredning dock i anledning av detta motionärernas uttalande framhålla, att efter vad som framginge av försäljningssummorna i Göteborgs fiskhamn, en viss ljusning syntes hava inträtt under det senaste året. Under år 1933 hade nämligen där försålts cirka 40 miljoner kilogram fisk till ett pris av cirka 8.4 miljoner kronor, under år 1934 cirka 38 miljoner kilogram till nära 9 miljoner kronor. Under den gångna vintern hade priserna vid fiskauktionerna i Göteborg i allmänhet varit bättre än året förut, såsom framginge av följande översikt över medelpriserna — i öre per kilogram — dels för hela den försålda kvantiteten fiskvaror, dels för de under denna årstid viktigaste fiskslagen. Medelpriset motsvarande månad året förut angäves inom parentes:

	Totalkvantitet	Kolja	Torsk	Vitling	Sill
November 1934	24 (19)	38 (24)	23 (21)	23 (17)	19 (14)
December 1934	20 (12)	48 (22)	25 (17)	24 (12)	15 (9)
Januari 1935	18 (16)	55 (54)	26 (30)	27 (26)	14 (12)
Februari 1935	19 (16)	48 (50)	24 (28)	26 (25)	10 (9)

Det sammanlagda försäljningsbeloppet för de fyra månaderna november 1934—februari 1935 hade uppgått till cirka 3.4 miljoner kronor mot cirka 3 miljoner kronor motsvarande tid året förut. Under januari 1935 hade cirka 5.3 miljoner kilogram försålts till cirka 946,000 kronor mot cirka 3.9 miljoner kilogram till cirka 626,000 kronor samma månad året förut, under februari 1935 cirka 3.2 miljoner kilogram till cirka 593,000 kronor mot 5.3 miljoner kilogram till cirka 824,000 kronor året förut. Även från exportörhåll hade uttalats, att läget på exportmarknaden väsentligt förbättrats på sista tiden. Man torde därför glädjande nog ej behöva se så mörkt på situationen för västkustfisket, som motionärerna gjorde.

Efter att hava erinrat om de åtgärder till främjande av storsjöfisket och det svenska sillfisket vid Island, för vilka utredningen redogjort i sina här ovan återgivna yttranden över motionerna I:109 och II:233 samt I:112 och II:244, fortsätter utredningen:

På framställning av fiskeriutredningen hade även en del andra åtgärder vidtagits speciellt berörande västkustfisket. Till anordnande av försök att reglera priserna å vissa fiskslag vid fiskauktionerna i Göteborgs fiskhamn hade under förra året visst belopp av statsmedel ställts till förfogande. Försöket hade emellertid utfallit så tillfredsställande, att de anslagna medlen icke till någon del behövt tagas i anspråk och att från fiskarehåll gjorts framställning om upprepane av försöket. Till försök att exportera fisk till mera avlägset belägna länder hade aktiebolaget svenska fryserierna i Göteborg erhållit ett anslag å 20,000 kronor. Fiskeriutredningen hade tänkt sig, att avsättningen av särskilt makrill härigenom skulle kunna främjas.

Bland mera allmänna åtgärder, som på framställning av fiskeriutredningen vidtagits till främjande av fiskerinäringen och som även kommit västkustfisket till godo, finge nämnas beredande av möjligheter till lån på fördelaktiga villkor åt ekonomiska fiskareföreningar för beredning och försäljning av fångsterna, lättnader i inbetalning av fiskerilån och kontantunderstöd åt behövande fiskare. 1934 års riksdag hade för budgetåret 1934/1935 anslagit, utöver de ordinarie anslagen till fiskerinäringens främjande, 700,000 kronor till lån till fiskareföreningar, 750,000 kronor till understöd åt fiskare, 250,000 kronor till ersättning för förstörd fiskredskap med flera åtgärder att stödja fisket och dess utövare och 15,000 kronor till utplantering av rödspätta vid västkusten. Därjämte finge erinras om de åtgärder, som årligen med anslag från staten, hushållningssällskapet, havsfiskeföreningen med flera vidtoges till fiskets stödjande, samt om de olika fiskeriorganisationernas verksamhet i samma syfte.

Motionärerna påpekade, att en del detaljspörsmål berörande det bohusländska fisket, bland annat hummerfisket, tarvade särskild utredning. Enligt gällande författningar ankomme det på Kungl. Maj:t respektive vederbörande länsstyrelse att fatta beslut i frågor om gemensam fisketid för hummer, liksom ock i övriga frågor angående reglering av fisket, varför någon särskild utredning av dylika frågor ej torde vara erforderlig. Efter vad utredningen inhämtat föreläge för närvarande hos länsstyrelsen i Göteborg ett flertal framställningar i dylika frågor, däribland även angående tiden för hummerfisket. Samtliga ärenden vore föremål för utredning i vanlig ordning.

Enligt motionen borde även bestämmelsen om fri fiskerätt bliva före-

mal för revision i syfte att utvidga denna rätt. Fiskeriutredningen finge i anledning härav erinra om, att frågan om fiskerätten vid västkusten efter en mycket långvarig och ingående utredning varit föremål för riksdagens beslut så sent som år 1928.

Då motionen utmynnade i förslag, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om särskild utredning rörande västkustfisket, ville fiskeriutredningen utöver det ovan anförda erinra om att så sent som i februari innevarande år av chefen för handelsdepartementet efter Kungl. Maj:ts bemyndigande tillkallats sakkunniga för utredning rörande frågor om Bohusläns försörjningsmöjligheter. Vid detta förhållande syntes det, ehuru ytterligare frågor behöfve närmare undersökas och åtgärder vidtagas till västkustfiskets främjande, vara obehöfligt att nu, såsom i motionen föresloges, igångsätta en ny särskild utredning härom. Nya spörsmål uppstode helt naturligt ständigt för detta fiske liksom ock för fisket i övriga delar av landet i samband med utvecklingen av fiskeritekniken, ändringar i marknadsläget såväl inom landet som utrikes, växlingar i fiskbeståndet och så vidare, och vore det givetvis angeläget, att denna utveckling och dessa växlingar följdes med uppmärksamhet och att de åtgärder, som vidtoges för fiskerinäringens stödjande, anpassades därefter. Fiskeriutredningen finge emellertid i detta sammanhang påpeka de möjligheter västkustfiskets olika intressenter hade att genom sina organisationer tillvarataga sina intressen, framföra sina önskemål samt i flera fall även själva vidtaga de åtgärder, som ansåges önskvärda, eller föranstalta om utredningar. Förutom Göteborgs och Bohus läns havsfiskeförening, som kunde sägas intaga ett slags halvofficiell ställning och vars verksamhet vore av mera allmän art, finnes en speciell hela västkusten omfattande organisation av fiskare, Svenska västkustfiskarnas centralförbund. Därjämte hade vissa fisken sina speciella organisationer, så till exempel storsjöfisket, islandsfisket, garnmarkkrillfisket, skarpsillfisket, ångträlfisket. Organisationer finnes även för både engros- och detaljfishhandeln, för försäljning av spillånga, för propaganda med mera.

Med hänsyn till det anförda funne 1933 års fiskeriutredning tillräckliga skäl ej föreligga för att förorda bifall till motionen.

Beträffande *motionerna I: 111 och II: 236*, vari hemställes om ett anslag å 650,000 kronor för lindring av järnvägsfrakterna för svenskfångad färsk fisk, har 1933 års fiskeriutredning anført i huvudsak följande:

Motionärerna framhölle, att frakten för fisk ställde sig hög, i viss grad beroende på det tunga emballaget. Fiskeriutredningen finge upplysa, att den på västkusten mest använda lådtypen, den s. k. halvlådan, rymmande 40 å 50 kilogram fisk eller sill, uppnådde packad med is en bruttovikt av cirka 65 kilogram. En mindre låda, s. k. dose, huvudsakligen använd för försändning av makrill och rymmande cirka 20 kilogram, uppnådde packad med is en bruttovikt av cirka 35 kilogram. Frakten för dylika lådor beräknades som för 70 respektive 40 kilograms vikt.

Färsk fisk — vartill enligt järnvägarnas frakttaxa även sill och strömming hänfördes — befordrades å järnvägarna städse som ilgods, dock ej med snälltåg, mot frakt såsom för fraktgods men i vissa fall med visst tillägg. Enligt den taxa, som trädde i kraft den 1 januari 1934, beräknades frakten enligt tariff 1, och nämnda tillägg utginge med 10 procent, dock ej, när frakt erlades för avstånd över 200 kilometer i vidare mån än som erfordrades för att frakten icke skulle understiga den med 10 pro-

cent förhöjda avgiften för 200 kilometer. Frakten beräknades för minst 20 kilogram och minsta fraktavgiften utgjorde 1 krona. Skulle frakten betalas vid framkomsten utginge för styckegods en tilläggsavgift av 20 öre per sändning.

Genom nämnda taxa hade skett en omläggning av styckegodstarifferna i den riktning, att värde-tarifferingen övergivits och ensartade tariffer införts för allt gods oavsett detsamma värde, tariff 1 för små sändningar och tariff 2 för sändningar om minst 500 kilogram. Det för färsk fisk utgående frakttillägget med 10 procent, som förut gällt för alla avstånd, hade begränsats på angivet sätt. Ny för 1934 års taxa vore nämnda tilläggsavgift för sändning, för vilken mottagaren skulle betala frakten. För försändning av färsk fisk som styckegods hade den nya taxan å avstånd upp till 200 kilometer medfört en sänkning men å större avstånd en höjning av fraktsatserna. Sänkningen kompen-serades för mindre sändningar genom den nya tilläggsavgiften för sändning, för vilken frakten betalades av mottagaren. Sålunda hade den nya taxan för de vanligaste styckegodssändningarna av färsk fisk — med bruttovikt av 40 respektive 70 kilogram — ej kommit att innebära någon minskning av fraktkostnaden på kortare avstånd utan i vissa fall en höjning. Fraktkostnaderna, då frakten betalades av mottagaren, för dylika sändningar enligt såväl 1934 års som förut gällande taxa framginge av följande översikt:

Avstånd km.	1934 års taxa		Förut gällande taxa	
	Bruttovikt		Bruttovikt	
	40 kg. kr.	70 kg. kr.	40 kg. kr.	70 kg. kr.
50	1: 20	1: 20	1: —	1: —
100	1: 20	1: 80	1: 20	1: 80
150	1: 50	2: 40	1: 40	2: 40
200	1: 90	3: 10	1: 70	2: 90
300	2: 50	4: —	2: 10	3: 60
400	2: 80	4: 80	2: 40	4: 20
500	3: 40	5: 30	2: 70	4: 70
1,000	4: 50	8: 40	3: 80	7: 20

Genom 1934 års taxa hade ingen ändring skett i fraktsatserna för vagnslastgods för försändning å de avstånd, som i fråga om färsk fisk vore av betydelse, exempelvis från Göteborg till Stockholm.

Då färsk fisk huvudsakligen försändes som styckegods och frakten merendels betalades vid framkomsten, hade från fiskhandlarehåll gjorts gällande, att den nya frakttaxan innebure en sådan ökning i fraktkostnaden, att avsättningen försvårats. För de längre avstånden bleve enligt den nya taxan, förklarade fiskhandlare, särskilt i fråga om billiga fiskslag eller då priset på grund av riklig tillförsel vore lågt, förhållandet mellan varans pris och frakten oproportionerligt och mången detaljhandlare droge sig för att göra inköp, då frakten ginge till samma eller högre belopp än varan. Från fiskhandlarehåll gjorde man vid bedömandet av fraktfrågan gärna jämförelse med förhållandena i Norge, där frakterna för fisk vore väsentligt lägre än i Sverige.

Motionärerna föresloge, att medel skulle anvisas till sänkning av frakterna för färsk fisk på liknande sätt som skett i fråga om kalk för jordbrukets behov, och hade tänkt sig en fraktlindring med 30 procent. Då

fiskerinäringen genom den ifrågasatta fraktlindringen skulle få ett välbehövt stöd, hade fiskeriutredningen ingenting att erinra mot en dylik fraktlindring utan tillstyrkte densamma. Enligt utredningen syntes lämpligen böra förfaras så, att den som erlade frakten gottskreves en fraktlindring med 30 procent, å vilket belopp han hade att avlämna kvitto. Mot sådana kvitton skulle järnvägarna hava att hos statskontoret lyfta vederbörligt belopp. Fraktlindringen borde gälla både statens och enskilda järnvägar samt försändning både som stycke- och som vagnslastgods samt avse budgetåret 1935/1936.

Motionen utginge från att fraktlindring endast skulle lämnas å svenskfångad fisk och att utfästelse skulle avgivas, att den fisk, för vilken fraktlindring begärdes, vore svenskfångad. Fiskeriutredningen ansåge en sådan ordning knappast möjlig att genomföra på grund av att en grossist ofta i samma låda sände både svenskfångad och utländskfångad fisk och att synnerligen stora svårigheter skulle uppstå för en kontroll. I vissa fall skulle måhända avsättningen kunna lida avbräck genom en sådan bestämmelse, nämligen när tillgång ej funnes på svenskfångad fisk av visst rekvirerat slag. Fiskeriutredningen ansåge dock, att undantag från fraktlindring utan svårighet borde kunna göras för sändning, vars innehåll uppenbarligen vore av utländskt ursprung. För försändning av färsk fisk till utlandet gällde redan nu en nedsättning av fraktsatserna med cirka 33 procent. Fiskeriutredningen hade ingenting att erinra mot att den ifrågasatta fraktlindringen komme att avse även dylik försändning men hade ej varit i tillfälle att närmare undersöka, huruvida den nu ifrågasatta fraktlindringen lämpligen kunde tillämpas även på försändelse till utlandet.

Motionärerna hade föreslagit fraktlindring endast å färsk fisk. Det torde kunna ifrågasättas, huruvida förslaget ej borde utsträckas att avse även skaldjur, vilket utredningen funne önskvärt.

Fiskeriutredningen, som icke haft möjlighet att närmare utreda och beräkna, huruvida det föreslagna beloppet av 650,000 kronor vore tillräckligt för den av motionärerna ifrågasatta fraktlindringen, finge förord, att ett förslagsanslag av 650,000 kronor anvisades för ändamålet. Det syntes fiskeriutredningen svårt att på förhand bedöma verkan av en fraktlindring. Man torde dock i första hand hava att räkna med att genom fraktlindringen detaljhandlare sporrades till ökade inköp och att på så sätt avsättningen ökades, och varje ökning i avsättningen komme givetvis alltid fiskare till godo.

Med hänsyn till vad sålunda anförts finge 1933 års fiskeriutredning förord, att för budgetåret 1935/1936 anvisades ett förslagsanslag av 650,000 kronor att användas till nedsättning av frakterna å statens och enskilda järnvägar för färsk fisk med 30 procent, dock ej för sändning, vars innehåll uppenbarligen vore av utländskt ursprung.

Utskottet kan, i anslutning till vad som uttalats i motionerna I:112 och II:244, vitsorda önskvärdheten av att det svenska sillfisket vid Island ej blott vidmakthålles utan även utvecklas, detta framförallt ur den synpunkten, att de svenska fiskarena kunna beredas ökade arbetstillfällen och avsättningsmöjligheter genom att en del av dem övergå till islandsfiske från andra fisken. Emellertid har Kungl. Maj:t, såsom 1933 års fiskeriutredning i sitt yttrande över motionerna framhållit, just med led-

Utskottet.

ning av denna synpunkt under de sista åren vidtagit verkligt kraftiga stödåtgärder för islandsfisket, bland annat innebärande — förutom meddelande av statslån på mycket fördelaktiga villkor — utbetalning av premier såsom tillskott till marknadspriset på sillen. Tilläggas må, att enligt Kungl. Maj:ts beslut den 12 april 1935 ett belopp av omkring 75.000 kronor står till förfogande för utbetalning av dylika premier även för år 1935. I likhet med fiskeriutredningen vill utskottet varken förneka, att andra åtgärder än de redan vidtagna kunna visa sig ändamålsenliga, eller motsätta sig, att frågan om åtgärder för beredande av säkrare avsättning av svenska fiskares fångster av islandssill ytterligare utredes, därest erfarenheterna av nu vidtagna eller blivande stödåtgärder eller andra särskilda omständigheter därtill skulle föranleda. Då utskottet har kännedom om att Kungl. Maj:t med uppmärksamhet följer denna fråga och förutsätter, att Kungl. Maj:ts behandling av frågan framdeles liksom hittills kommer att vara inriktad på att erforderliga åtgärder i mån av behov bliva vidtagna, finner utskottet emellertid den i motionerna begärda skrivelsen från riksdagens sida icke vara av behovet påkallad.

Vad därefter angår motionerna I:109 och II:233, som åsyfta den svenska fiskarbefolkningens skyddande mot utländsk konkurrens, samt motionerna I:114 och II:218, som avse upptagande av importavgift å icke tullbelagd torkad fisk, kan utskottet med hänsyn till de handelspolitiska skäl, som fiskeriutredningen antytt, icke biträda dessa motioner.

I motionen II:382 begäres utredning angående åtgärder till främjande av det svenska västkustfisket. Utskottet anser, i likhet med Göteborgs och Bohus läns havsfiskeförening samt länsstyrelsen i nämnda län, en utredning — liknande den, som företagits i fråga om jordbruket, och omfattande bland annat frågan om fiskavsättningens fördelning över landet, försäljningens organisation och fiskarebefolkningens ekonomiska ställning — vara önskvärd även beträffande den bohuslänska fiskerinäringen. Emellertid vill utskottet erinra, att det uppdrag, som lämnats 1933 års fiskeriutredning, omfattar verkställande av utredning och avgivande av förslag rörande åtgärder för fiskerinäringens understödjande och lättandet av denna närings avsättningssvårigheter. Såsom fiskeriutredningen i sitt yttrande över motionen framhållit, hava på dess förslag åtskilliga åtgärder blivit vidtagna till västkustfiskets främjande. Vidare har chefen för handelsdepartementet jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 15 februari 1935. tillkallat särskilda sakkunniga för utredning rörande frågan, vilka åtgärder som böra och kunna vidtagas för att i möjligaste mån skapa nya utvägar till sysselsättning för den del av befolkningen inom Göteborgs och Bohus län, som eljest torde sakna möjlighet att där vinna sin utkomst. Sistnämnda utredning läser även komma att avse länets fiskarbefolkning. I anslutning till vad som uttalats i samtliga över motionen avgivna yttranden anser utskottet resultatet av förenämnda utredningar böra avvaktas, innan en ny utredning igångsättes. Därest de re-

dan tillsatta utredningskommittéerna ej komma att eller jämlikt dem meddelat uppdrag ej kunna i ovan antydd omfattning upptaga frågan om västkustfisket till behandling, måste emellertid, såsom havsfiskeför-eningen framhållit, en särskild utredning härom anses önskvärd.

Vad slutligen angår det i motionerna I: 111 och II: 236 framförda förslaget om lindring av järnvägsfrakterna för svenskfångad färsk fisk, vill utskottet erinra om den behandling, som statsmakterna år 1933 ägnade frågan om fiskfrakterna. Frågan gällde då närmast, att vid de svenska järnvägarna skulle — efter förebild av förhållandena i Norge — införas en av avståndet oberoende fix fraktavgift per fisklåda (standardfrakt). Förslag om standardfrakt å färsk makrill väcktes vid 1933 års riksdag i två motioner, I: 138 och II: 376, vilka dock ej föranledde någon riksdagens åtgärd. Jordbruksutskottet framhöll i sitt i anledning av sistnämnda båda motioner avgivna utlåtande, nr 73, dels att 1933 års fiskeriutredning kunde förväntas komma att beakta den i motionerna berörda frågan, dels ock att enligt järnvägsstyrelsens uppgift en revidering av frakterna för stycke gods vid järnvägarna förbereddes. En av fiskeriutredningen senare samma år gjord framställning om införande av standardfrakt för transport av färsk makrill å järnväg fann Kungl. Maj:ts genom beslut den 7 juli 1933 icke föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd. För innebörden av den reviderade frakttaxa, som trädde i kraft den 1 januari 1934, har fiskeriutredningen redogjort i sitt här ovan återgivna yttrande (se sid. 11 och 12).

Utskottet vill understryka önskvärdheten av att avsättningen av svenskfångad fisk inom landet underlättas i den mån så är möjligt. I sitt nyssberörda utlåtande till 1933 års riksdag anförde utskottet, att det vore beklagligt, om hinder häremot skulle föreligga på grund av att taxepolitiken vid järnvägarna icke tillräckligt smidigt anpassades efter rådande förhållanden. Utskottet tillade, att järnvägsfrakterna för detta liksom en hel del andra födoämnen syntes i förhållande till varans värde vid inlastningen ligga på en hög nivå. Av fiskeriutredningens här ovan återgivna yttrande torde framgå, att nödig rättelse härutinnan icke vunnits genom införandet av gällande frakttaxa. Med hänsyn till att tidigare framställningar om sänkning av tarifferna för fisktransport avvisats av järnvägs-ekonomiska skäl har i de nu väckta motionerna föreslagits, att staten skulle träda emellan och anvisa medel till fraktnedsättning för färsk fisk på liknande sätt som skett i fråga om kalk för jordbrukets behov. I anledning härav vill utskottet till en början erinra, att jämförelsen med kalkfrakterna måste betraktas som i viss mån haltande. Fraktnedsättningen för kalk gäller nämligen endast sändningar om minst 5,000 kilogram, och statsbidraget, som för ett avstånd av 125 kilometer endast utgör 1 öre per 100 kilogram, uppgår först för ett avstånd av 1,000 kilometer till 1 krona per 100 kilogram. För fisk hava däremot motionärerna tänkt sig en fraktlindring med 30 procent för alla sändningar på såväl längre

som kortare avstånd. Fiskeriutredningen, som tillstyrkt motionerna, har beträffande förfaringssättet föreslagit, att den, som erlade frakten, skulle på den honom gottskrivna fraktlindringen utfärda ett kvitto, mot vilket järnvägen hade att hos statskontoret lyfta vederbörligt belopp. Utskottet ställer sig tveksamt till lämpligheten av en sådan anordning. Den torde sannolikt medföra organisationskostnader, som icke stå i rimligt förhållande till den antagliga vinsten för fiskarena. Härtill kommer, att fiskeriutredningen förklarar sig icke kunna beräkna, huruvida det i motionerna föreslagna beloppet av 650,000 kronor är tillräckligt för den ifrågasatta fraktlindringen. På grund härav anser sig utskottet icke kunna tillstyrka, att riksdagen beviljar det i motionerna begärda förslagsanslaget å 650,000 kronor. Med hänsyn till de nuvarande fraktsatsernas otillfredsställande beskaffenhet förutsätter utskottet emellertid, att Kungl. Maj:t framdeles ägnar järnvägarnas taxepolitik en skärpt uppmärksamhet.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

- 1) att motionerna I:112 och II:244 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;
- 2) att motionerna I:109 och II:233 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;
- 3) att motionerna I:114 och II:218 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;
- 4) att motionen II:382 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd; samt
- 5) att motionerna I:111 och II:236 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 7 maj 1935.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Sederholm*, *August Nilsson*, *Carl Eriksson*, *Tjällgren*, *von Stockenström*, *Granath*, *Bengtsson* och *Sanne*; samt

från andra kammaren: herrar *Johansson* i Uppmälby, *Hedlund* i Häste, *Gustafson* i Vimmerby*, *Olsson* i Rödningsberg, *Gustafson* i Kasenberg, *Andersson* i Löbbo, *Karlsson* i Munkedal och *Osberg*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservationer:

I) beträffande samtliga punkter i utskottsutlåtandet av herr *Karlsson* i Munkedal, som ansett, att utskottets yttrande bort erhålla följande lydelse:

»Utskottet kan, i anslutning till vad som uttalats i motionerna I:112 och II:244, vitsorda önskvärheten av att det svenska sillfisket vid Island ej blott vidmakthålles utan även utvecklas, detta framför allt ur den synpunkten, att de svenska fiskarena kunna beredas ökade arbetstillfällen och avsättningsmöjligheter genom att en del av dem övergå till islandsfiske från andra fisken, vars avsättningsmöjligheter försvårats. Det är sålunda önskvärt att det stöd, som islandsfisket under senare år erhållit av staten, tills vidare fortsättes och att undersökningar verkställas i syfte, att till för fiskarena skäliga priser säkerställa avsättningen av fångsterna.

Vidkommande motionerna I:109 och II:233, vilka avse utredning i syfte att skydda svenska fiskares avsättningsmöjligheter mot fiskimportens verkningar, samt motionerna I:114 och II:218, som avse upptagande av importavgift å icke tullbelagd torkad fisk, kan utskottet, ehuru det måste anses önskvärt att i viss mån ökat skydd beredes fiskerinäringen även på detta område, av handelspolitiska skäl icke för närvarande tillstyrka de i sagda motioner påyrkade åtgärderna.

Vad därefter angår motionen II:382, i vilken begäres utredning angående åtgärder till främjande av det svenska västkustfisket med upptagande till prövning av vissa i motionen angivna detaljfrågor, finner sig utskottet icke nu kunna tillstyrka den delen av motionen, som syftar till utredning av de nuvarande tullsatsernas verkningar i fråga om den svenska fiskerinäringen, enär, som ovan antytts, av handelspolitiska skäl några praktiska nu genomförbara förslag knappast torde kunna framkomma genom en dylik utredning. Däremot synes det önskvärt, att den i motionen föreslagna utredningen om fiskarebefolkningens ekonomiska ställning komme till stånd. Likaså vill utskottet förordna den påyrkade utredningen om ökade avsättningsmöjligheter av svenskfångad fisk inom landet i syfte att öka försörjningsmöjligheterna för befolkningen på Västkusten, vilka båda sistnämnda förslag länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, efter hörande av styrelsen för Göteborgs och Bohus läns havsfiskeförening, tillstyrkt.

Beträffande slutligen motionerna I:111 och II:236, vari hemställes om ett anslag av 650,000 kronor för lindring av järnvägsfrakterna för svenskfångad färsk fisk vill utskottet först erinra om sitt i ett vid 1933 års riksdag avgivet utlåtande, nr 73, gjorda uttalande i anledning av väckta motioner med förslag om standardfrakt för transport av färsk makrill. I

sagda utlåtande, som av riksdagen godkändes, uttalade jordbruksutskottet den förmodan, att vid den då förestående revideringen av frakterna för styckegods vid järnvägarna den i motionerna berörda frågan skulle beaktas, varjämte det förutsattes, att 1933 års fiskeriutredning skulle vidtaga åtgärder för att syftet med de i motionerna framförda förslagen skulle ernås. Trots den företagna revideringen av frakttaxorna och fiskeriutredningens förslag i ämnet äro taxorna för frakt av färsk fisk på järnvägarna så höga, att de måste anses verka hindrande för ökad avsättning inom landet av svenskfångad fisk, vilket är så mycket mera beklagligt, som stora svårigheter föreligga för avsättning utomlands av svenskfångad fisk. Med anledning härav vill utskottet starkt understryka nödvändigheten av åtgärder för att underlätta avsättningen av svenskfångad färsk fisk inom landet. Billigare frakter är utan tvivel härvid en åtgärd, som bör komma i fråga. Huruvida järnvägarnas frakttaxor för färsk fisk direkt kunna sänkas, eller om frakttidrag måste, genom särskilt anvisade medel, tillgodogöras järnvägarna synes det utskottet vara svårt att avgöra utan att ingående utredning därom verkställts. I anslutning till frågan om lägre frakttaxor å järnvägarna för färsk fisk bör det även undersökas, om det icke vore möjligt att förbättra distributionen av detta viktiga livsmedel. Sålunda synes det önskvärt att t. ex. undersökning företages om möjligheten av att anordna fiskauktioner eller dylikt i städer och större samhällen samt om vilka åtgärder som kunna vidtagas för att minska skillnaden i det pris, som fiskarena erhålla, och det pris, som konsumenterna få betala för färsk fisk.

Huruvida av utskottet sålunda förordade utredningar, sedan 1933 års fiskeriutredning lärt avslutat sitt arbete, böra överlämnas till de sakkunniga, som chefen för handelsdepartementet, efter bemyndigande av Kungl. Maj:t, utsett för utredning rörande frågor om Bohusläns försörjningsmöjligheter, eller på vilket annat sätt utredningen bör utföras må ankomma på Kungl. Maj:t att besluta. Utskottet anser det dock vara angeläget, att, som i motion II: 382 framhållits, yrkesfiskare beredas tillfälle att delta i utredningsarbetet, som snarast bör komma till stånd.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

1) att riksdagen i anledning av motionerna I: 112 och II: 244, II: 382 samt I: 111 och II: 236 må i skrift till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning angående frågorna om fiskarebefolkningens på Västkusten ekonomiska ställning, fiskavsättningens fördelning över landet och försäljningens organisation samt vidtaga de åtgärder, vartill utredningen kan föranleda;

2) att motionerna I: 109 och II: 233 samt I: 114 och II: 218 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.»

II) beträffande punkt 1 (om åtgärder för beredande av säkrare avsättning av svenska fiskares fångster av islandssill) av herr *Sanne*; samt

III) beträffande punkt 5 (om fraktlindring för färsk fisk) av herr *Osberg*, som, med instämmande av herr *Sanne*, yrkat, att utskottets yttrande angående motionerna I:111 och II:236 skulle erhålla följande lydelse:

»Av vad som anförts i motionerna I:111 av herr Theodor Nilsson m. fl. och II:236 av herr Osberg m. fl. finner utskottet framgå, att skäl tala för en sänkning av frakterna å de svenska järnvägarna i likhet med vad motionärerna föreslagit. En av de omständigheter, som i motionerna påtalats, är det skrymmande och tunga emballaget, vilket även blivit styrkt av 1933 års fiskeriutredning i dess yttrande över motionerna (se sid. 11). Fiskeriutredningen finner även, att skaldjur borde medtagas i den föreslagna fraktlindringen, samt lämnar en översikt över 1934 års taxa för styckeogodssändningarna av färsk fisk, jämfört med förut gällande taxa, vilken översikt återgivits å sid. 12. För att ytterligare belysa de svenska järnvägarnas taxor för transport av fisk, lämnas följande tablå:

Fraktagifter för färsk fisk och sill.

Fraktagifterna för färsk fisk och sill utgöra:

	pr fraktskyckeogodssändning om		
	20,1—30 kg.	30,1—40 kg.	40,1—50 kg.
1— 60 km.	60 öre	60 öre	60 öre
61—100 »	70 »	70 »	70 »
101—150 »	80 »	100 »	120 »
151—200 »	100 »	130 »	170 »
201—300 »	130 »	170 »	220 »
301—400 »	170 »	230 »	290 »
401—600 »	210 »	290 »	350 »

Dessa avgifter gälla såväl i statens järnvägars egen trafik som i samtrafik men endast för sådana sändningar, för vilka frakt erlægges å avsändningsstationen.

Kilometer	Fraktstycke godsändningar om minst		Vagnlastsändningar om minst				
	60 kg. pr 100 kg., öre	500 kg. pr 100 kg., öre	2.5 ton pr vagn pr 100 kg., öre	5 ton pr vagn		10 ton pr vagn	
				för fisk pr 100 kg., öre	för sill pr 100 kg., öre	för fisk pr 100 kg., öre	för sill pr 100 kg., öre
30	75	64	49	41	41	36	36
50	110	91	67	56	56	49	49
60	127	105	76	64	64	55	55
70	144	119	85	71	71	62	62
80	162	132	94	79	79	69	69
90	179	146	103	86	86	75	75
100	196	160	112	94	94	82	82
125	239	194	135	113	113	98	98
150	283	228	157	131	131	115	115
200	369	297	202	169	169	148	148
300	542	434	292	244	232	214	193
400	647	517	382	308	266	266	225
500	715	577	457	340	297	284	243
600	783	637	532	372	328	302	261

Dessa avgifter gälla endast i statens järnvägars egen trafik. I samtrafik ökas avgifterna med 12 öre per 100 kilogram för stycke gods- och 2,5 tons sändningarna samt med 10 öre per 100 kilogram för 5- och 10-tonns lasterna för varje övergång mellan två järnvägar, varjämte i visa fall s. k. banavgifter, utgående åt en del enskilda järnvägar, kunna tillkomma. Avgifterna gälla vid fraktbetalning å såväl avsändnings- som mot-tagningsstationen; i senare fallet tillkommer dock för stycke gods-sändningarna en extra avgift av 20 öre *per sändning*.

Samtidigt lämnas även uppgift om gällande fiskefrakter i Norge, vilket har sitt intresse till jämförelse:

Nedanstående billige faste fiskefrakter gjelder over Statsbanene, privatbanene og en rekke bilruter i samtrafikk med Statsbanene.

Godsslag	Kassens mål utv. i cm.	Bruttovekt ca. kg.	Frakt pr. pakning i øre:	
			I gods ¹	Fraktgods ¹
Fisk, fersk og saltet, (torsk, sei, hyse, uer, hvitting, lyr, lange og brosme samt fersk rogn)				
t. o. m. 600 km.	86,5 × 51,6 × 19,1	65	150	150
601 t. o. m. 1000 »	»	65	200	200
» t. o. m. 600 »	71,1 × 46,0 × 15,3	35	80	80
601 t. o. m. 1000 »	»	35	100	100
Sild, fersk, t. o. m. 600 km.	86,5 × 51,6 × 19,1	65	120	120
601 t. o. m. 1000 »	»	65	150	150
» t. o. m. 600 »	71,1 × 46,0 × 15,3	35	70	70
601 t. o. m. 1000 »	»	35	90	90
Sild, saltet, t. o. m. 600 km.	Kvartønne	35	150	100
601 t. o. m. 1000 »	»	35	200	125
» t. o. m. 600 »	Otting	20	80	50
601 t. o. m. 1000 »	»	20	110	70
Makrell, fersk	71,1 × 51 × 23	55	100	100
uansett avstand	71,1 × 46 × 15,3	30	60	60
Klippfisk i samtrafikk med nærmere bestemte d/s selskaper over Bergen, Trondheim og Åndalsnes uansett avstand	Jutepackning	20		150 når etterkrav eller »Å betale» 100 forutbetalt.

¹ »Å betale» sendinger og sendinger belagt med etterkrav 20 øre pr. kolli i tillegg.

Förslaget om 30 procent fraktlindring å nu gällande tariffer är en praktisk åtgärd. Då man får förutsätta, att gällande tariffer äro väl avvägda, när det gäller de olika avstånden, och fraktlättnaderna utgå efter samma grunder, torde mot detta förslag ingen bärande invändning kunna göras. Med hänsyn till de nuvarande fiskefrakternas otillfredsställande beskaffenhet och att motionerna blivit tillstyrkta av 1933 års fiskeriregning (yttrandet är intaget i utskottets betänkande), finner utskottet motionärernas begäran skälig och hemställer alltså,

att riksdagen måtte till fraktlindring av färsk fisk (inklusive sill och skaldjur) för budgetåret 1935/1936 under nionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 650,000 kronor att användas till nedsättning av frakterna å statens och enskilda järnvägar för färsk fisk med 30 procent, dock ej för sändning, vars innehåll uppenbarligen är av utländskt ursprung.»